

Analiza disparităților intraregionale la nivelul Regiunii Centru

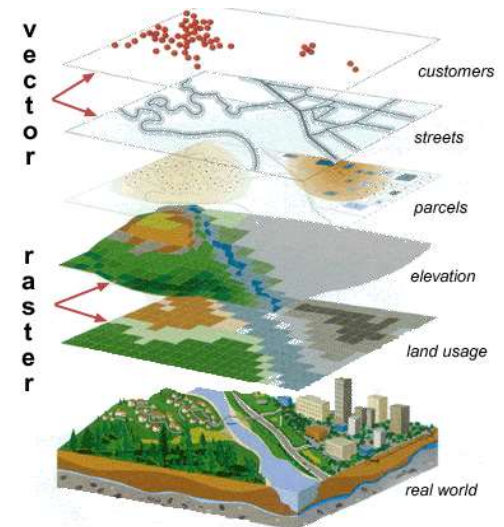
Obiectivul principal al studiului regional este de a evidenția isparitățile de ordin teritorial, demografic și economic existente între județele Regiunii Centru, între mediul urban și cel rural, respectiv între subzonele geografice ale Regiunii Centru sau zonele cu anumite particularități economice și sociale.

Surse principale de informații: bazele de date și publicațiile Eurostat, cele ale INS, inclusiv rezultatele ultimelor 4 recensăminte ale populației și locuințelor, buletine statistice ale BNR, date statistice ale Ministerului Muncii și Justiției Sociale, etc.

Pentru a permite o „vizualizare” mai ușoară a discrepanțelor intraregionale au fost realizate

peste 30 hărți tematice

Capitolele principale ale studiului

- **Socio-demografie**

- **Echiparea teritoriului, infrastructură**

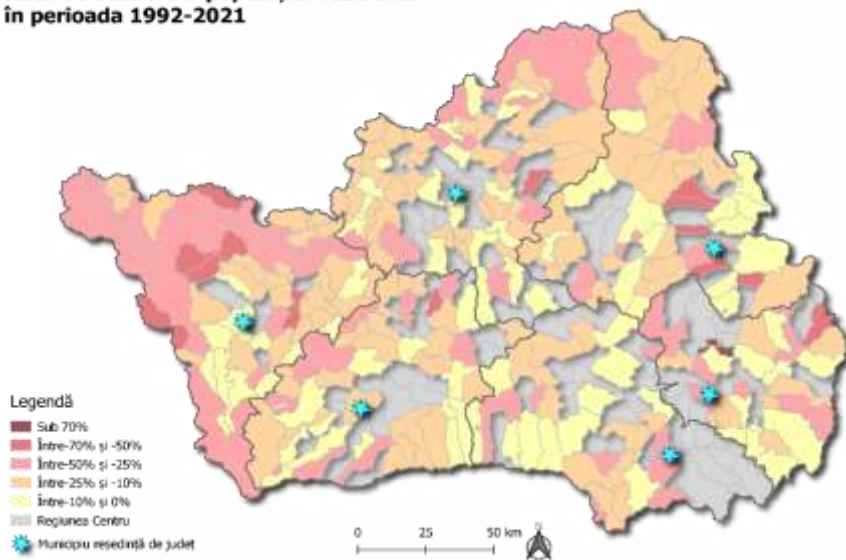
- **Economie**

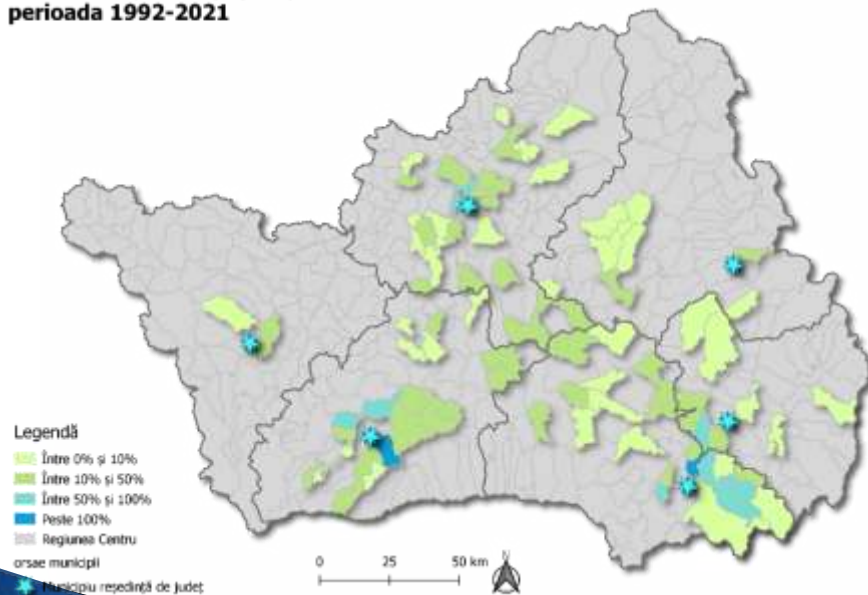
Disparități socio-demografice

1. Evoluția demografică: evoluția numerică a populației, mișcarea naturală a populației, mișcarea migratorie
2. Modificări structurale demografice: structura pe grupe mari de vârstă
3. Procesul de îmbătrânire demografică
4. Nivel educațional
5. Participarea populației la activitatea economică: evoluția ocupării
6. Caracteristici etno-culturale

Rata de scădere a populației rezidente în perioada 1992-2021

Rata de creștere a populației rezidente în perioada 1992-2021

Evoluția numărului populației

- Populația Regiunii Centru **s-a redus cu 16%** între 1992 și 2021
- **Mediul urban** a înregistrat o pierdere de populație de **21,7%**
- **Mediul rural** scăderea demografică a fost de doar **7,3%**.
- În județul **Alba** se înregistrează cel mai accentuat declin demografic (**-21,3%**)
- În restul județelor înregistrează scăderi demografice cuprinse între **-17% și -14%**
- **Declinul demografic** a afectat mai puternic zona de vest a județului Alba (Munții Apuseni), nord-estul Regiunii Centru și Podișul Secașelor.
- La polul opus, creșteri mari de populație s-au înregistrat în unele comune din zona periurbană a marilor orașe (Șelimbăr, Sânpetru, Sântana de Mureș) și în câteva comune situate în depresiunea intramontană a Brașovului

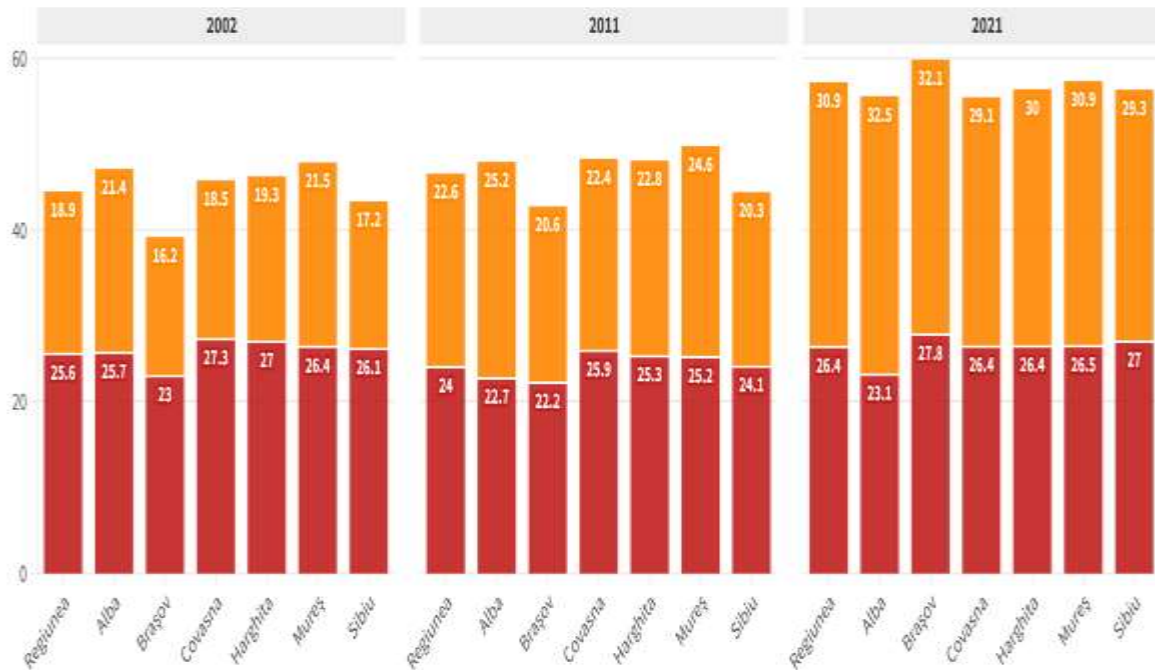
Structura pe grupe mari de vârstă

Fenomenul de îmbătrânire demografică afectează toate județele Regiunii, însă în Alba procesul este mai accentuat decât în restul regiunii

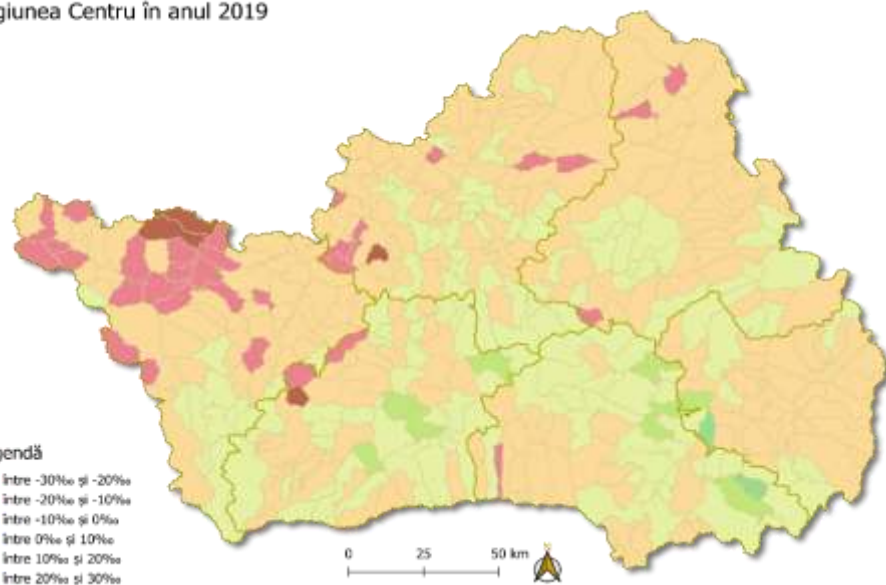
Raportul de dependență demografică al tinerilor și al vârstnicilor

Tineri Vârstnici

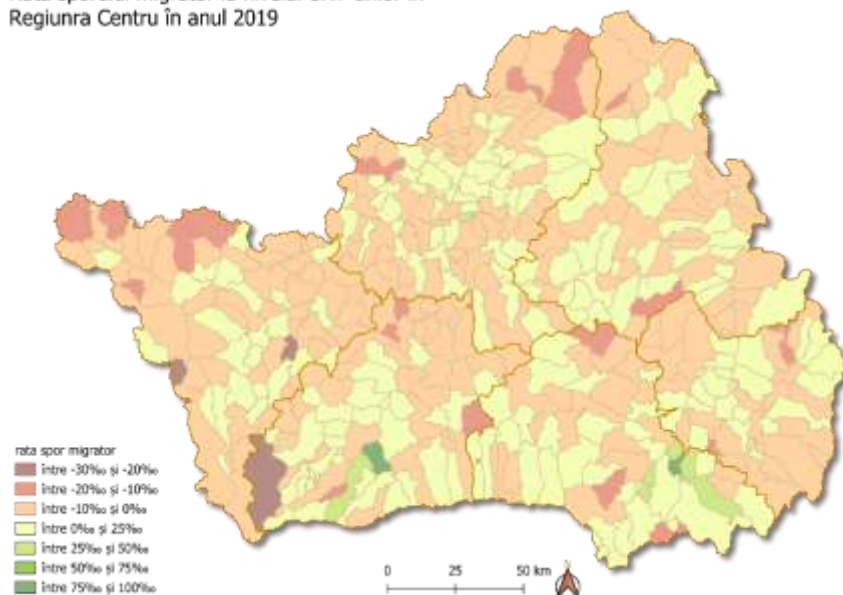

Rata de îmbătrânire a crescut în două decenii de la 74% la 117%

Rata sporului natural la nivelul UAT-urilor din
Regiunea Centru în anul 2019

Rata sporului migrator la nivelul UAT-urilor în
Regiunea Centru în anul 2019

Sporul natural a înregistrat **valori negative** la nivelul Regiunii Centru pe parcursul întregii perioade 2000–2021

O situație destul de neomogenă în ce privește sporul natural la nivel de județ.

Județul **Brașov** a înregistrat valori ușor pozitive ale sporului natural în 15 din cei 22 ani analizați, **Sibiul** în 9 ani, iar în **Covasna** în 4 ani numărul născuților a depășit numărul decedaților. La polul opus, **Alba**, județ cu o populație puternic îmbătrânită, este „responsabil” de 43% din valoarea cumulată a sporului negativ la nivel regional, fiind urmat în acest clasament negativ de județul **Mureș**, „responsabil” la rândul său de 37,3% din valoarea sporului natural negativ înregistrat la nivel regional în perioada 2000–2021. Astfel, cele 2 județe menționate mai sus sunt „responsabile” pentru 80,3% din sporul negativ la nivelul Regiunii Centru.

Soldul migrației interne și externe la nivel regional a înregistrat valori tot mai scăzute începând cu anul 2014 pentru ambele medii rezidențiale.

Participarea populației la activitatea economică

Rata de activitate a populației în vârstă de muncă în anul 2021

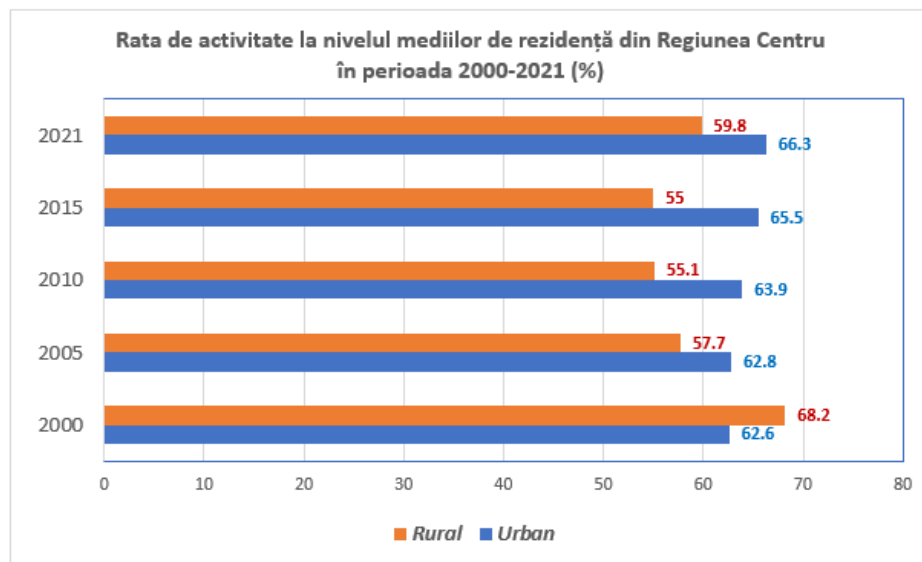

Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă în anul 2021

Se mențin diferențele între cele 2 medii rezidențiale

Rata de activitate în mediul rural a populației în vârstă de muncă fiind cu 6,5 puncte procentuale sub rata înregistrată în mediul urban

Disparități privind infrastructura

1. Fondul locativ
2. Infrastructura de transport
3. Infrastructura de utilități publice
4. Zonele urbane verzi și infrastructura de transport public local
5. Infrastructura educațională
6. Infrastructura de sănătate
7. Infrastructura socială și medico-socială

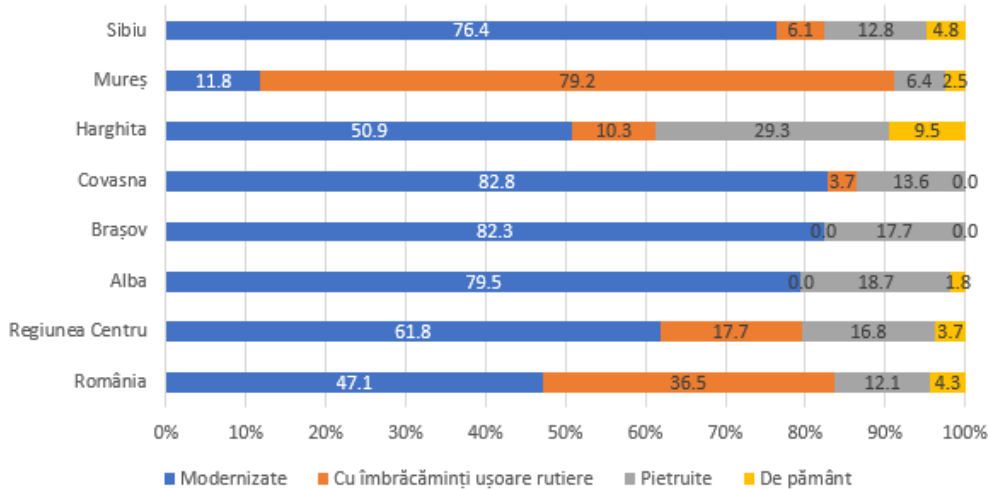

Disparități privind infrastructura de transport

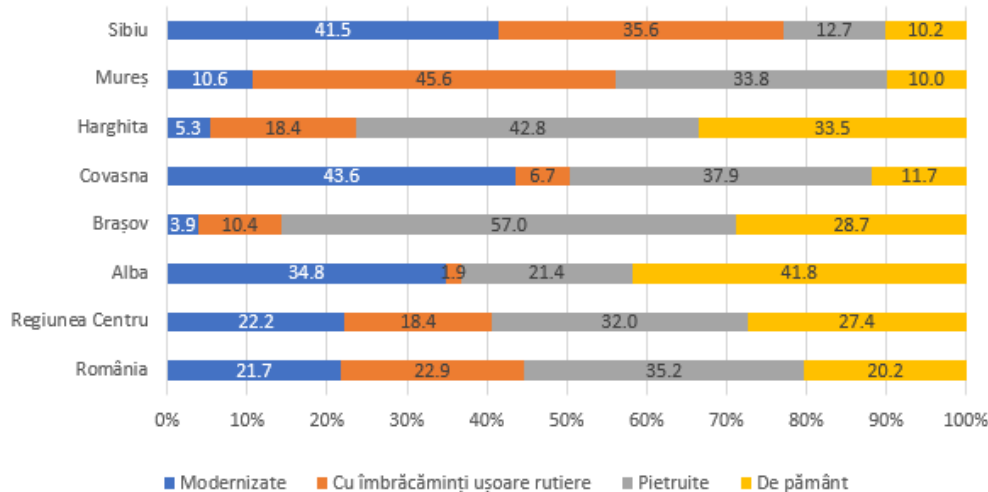
Modernizarea **infrastructurii regionale de transport**, în special cea rutieră, a înregistrat anumite progrese în ultimii ani, însă o bună parte din rețeaua rutieră este formată din **drumuri pietruite și drumuri de pământ (31,5%** din totalul rețelei rutiere).

Din total celor 4554 km de **drumuri comunale** la nivel regional, **59%** sunt drumuri de pământ sau pietruite

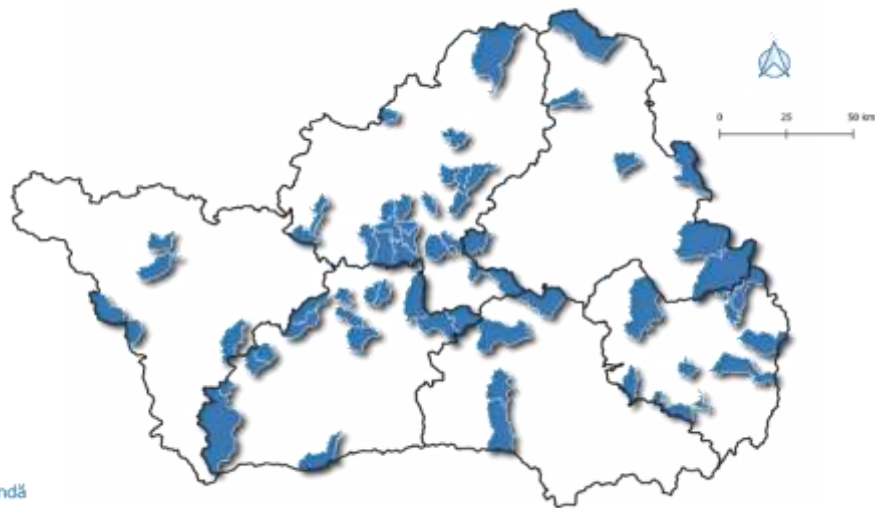
Ponderea drumurilor județene în funcție de tipul de acoperământ în 2021 (%)

Ponderea drumurilor comunale în funcție de tipul de acoperământ în 2021 (%)

Localitățile fără acces la utilități publice în ambele medii de rezidență

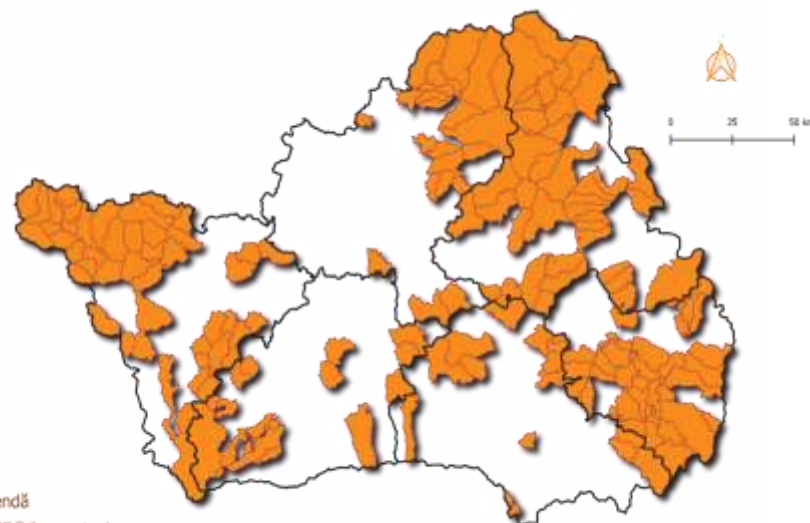
Legendă
□ Județele Regiunii Centru
■ UAT fără apă

UAT-urile din Regiunea Centru fără acces la rețeaua publică de canalizare

Legendă
□ Județele Regiunii Centru
■ UAT fără canalizare

UAT-urile din Regiunea Centru fără acces la rețeaua publică de alimentare cu gaze naturale

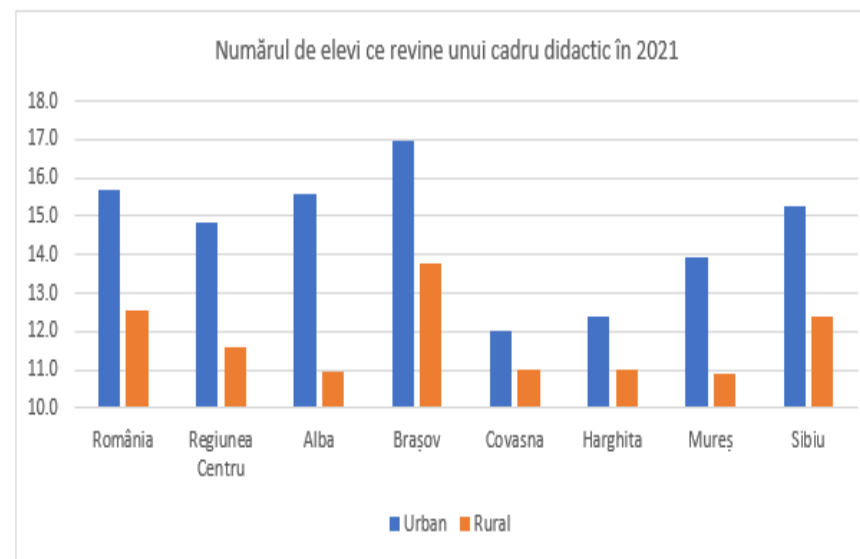
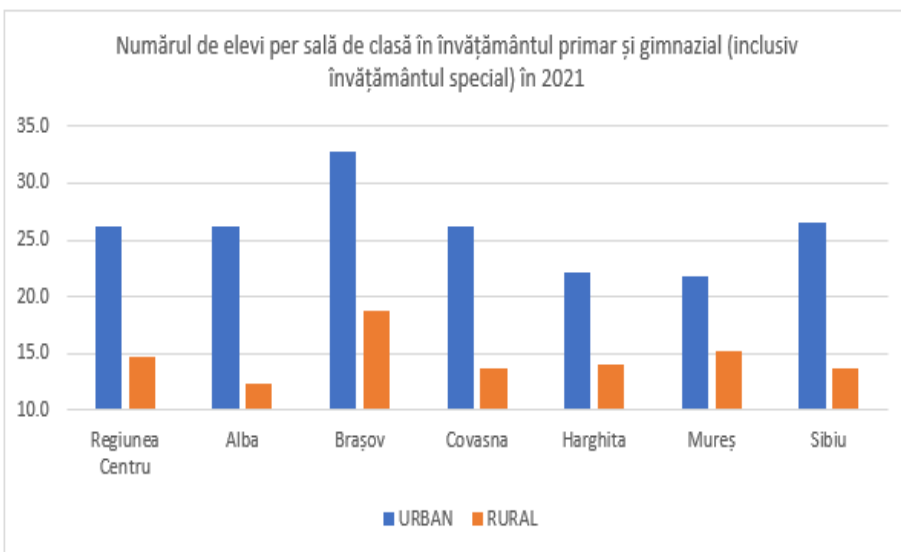
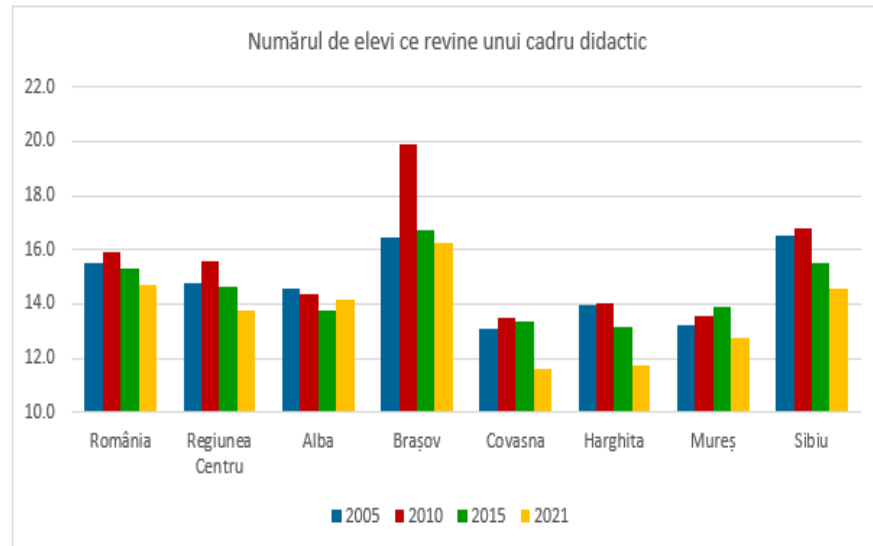
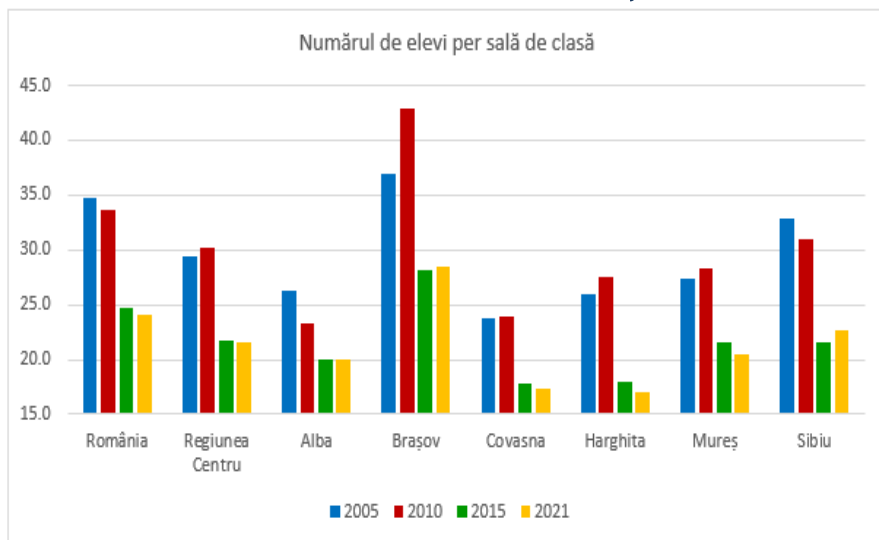

Legendă
■ UAT fără gaze naturale
□ Județele Regiunii Centru

Număr UAT-uri fără acces la:

- rețeaua de distribuție a **apei potabile**: 1 UAT urban și 62 UAT-uri rurale
- rețeaua de **canalizare publică**: 1 UAT urban și 165 UAT-uri rurale
- rețeaua de distribuție a **gazelor naturale**: 6 UAT-uri urbane și 161 UAT-uri rurale

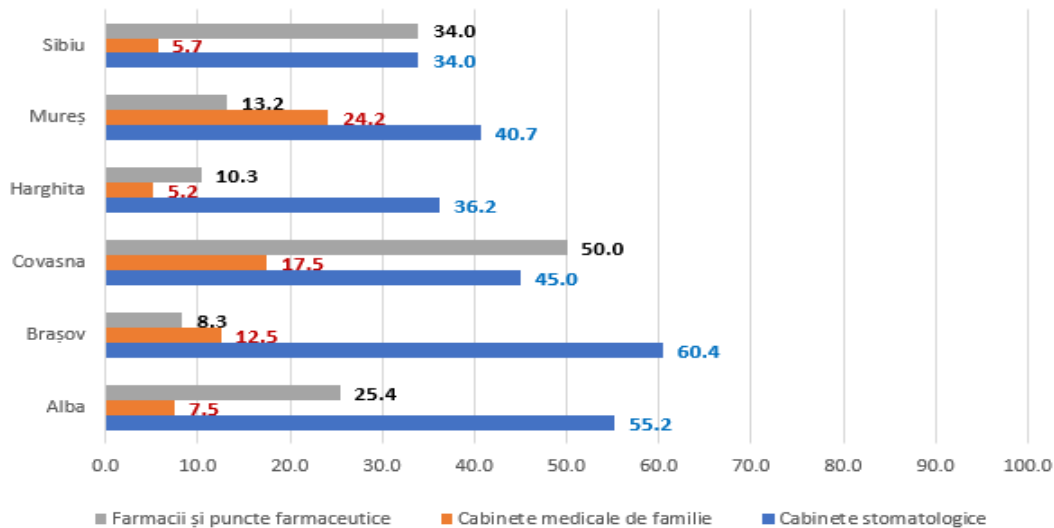
Disparități privind infrastructura educațională

Există un dezechilibru între cele două medii de rezidență în defavoarea mediului rural în cazul **învățământului preșcolar**, atât în ce privește infrastructura și personalul de specialitate cât și în ce privește numărul de copii înscriși la grădiniță

Ponderea UAT-urilor din mediul rural unde NU sunt cabinete stomatologice, cabinete medicale de familie și farmacii și puncte farmaceutice (%)

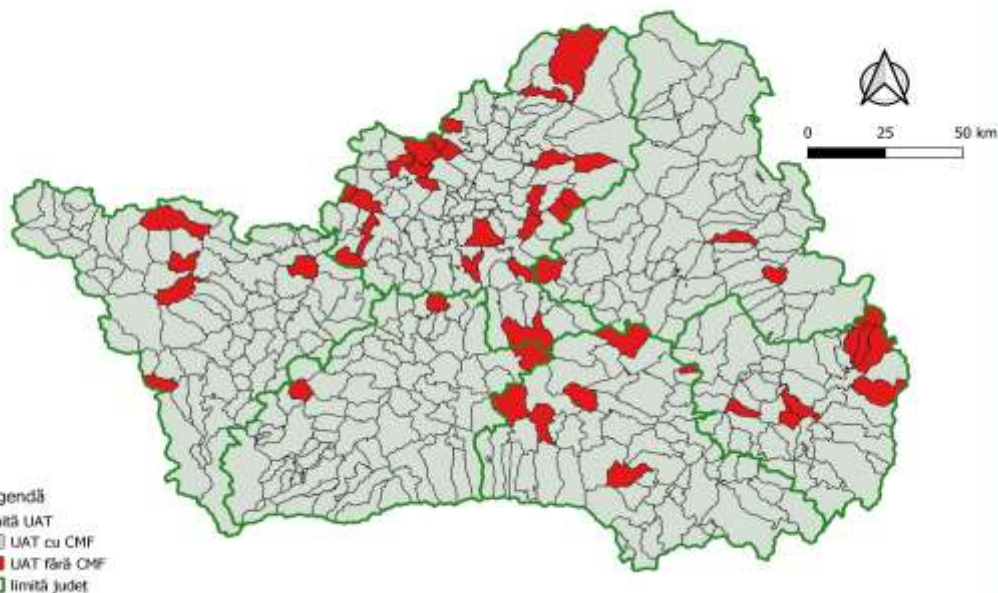

Disparități privind infrastructura și accesul la servicii de sănătate

Diferențe semnificative între județe și între mediile rezidențiale

Raportat la numărul locuitorilor, județul **Mureș** se situează pe primul loc atât în ce privește infrastructura (nr. unități medicale, nr. paturi) cât și personalul sanitar (medici, personal sanitar mediu, personal auxiliar)

UAT-urile din Regiunea Centru fără cabinete medicale de familie în anul 2021

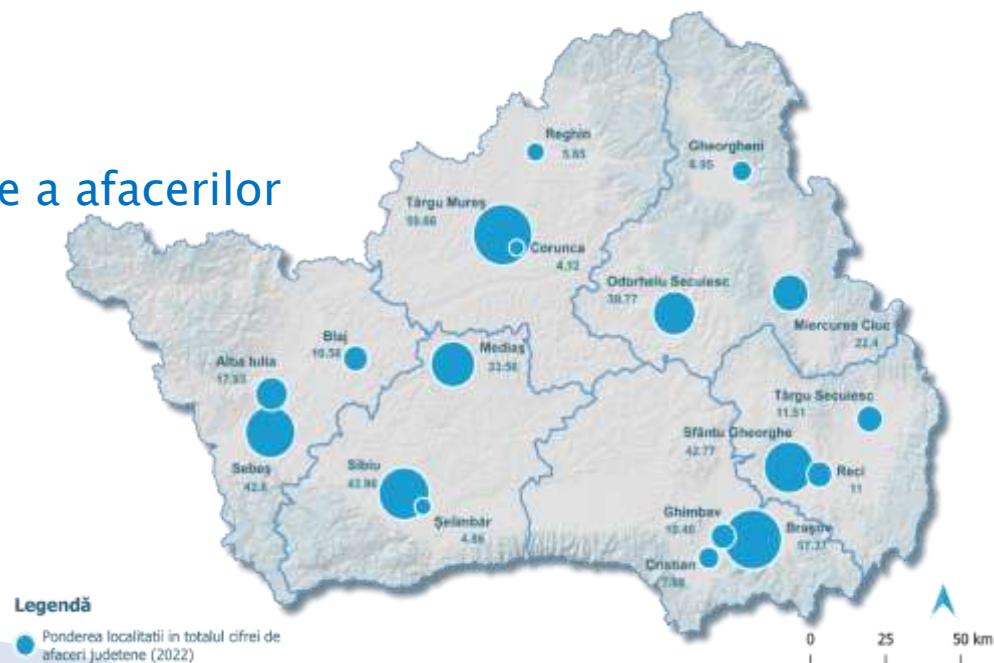

Mediul rural din Regiunea Centru înregistrează un deficit important în ce privește asistența medicală primară, numărul de centre medicale, cabinete de medicină de familie, cabinete stomatologice și farmacii precum și personalul aferent acestora fiind mult mai redus decât în mediul urban

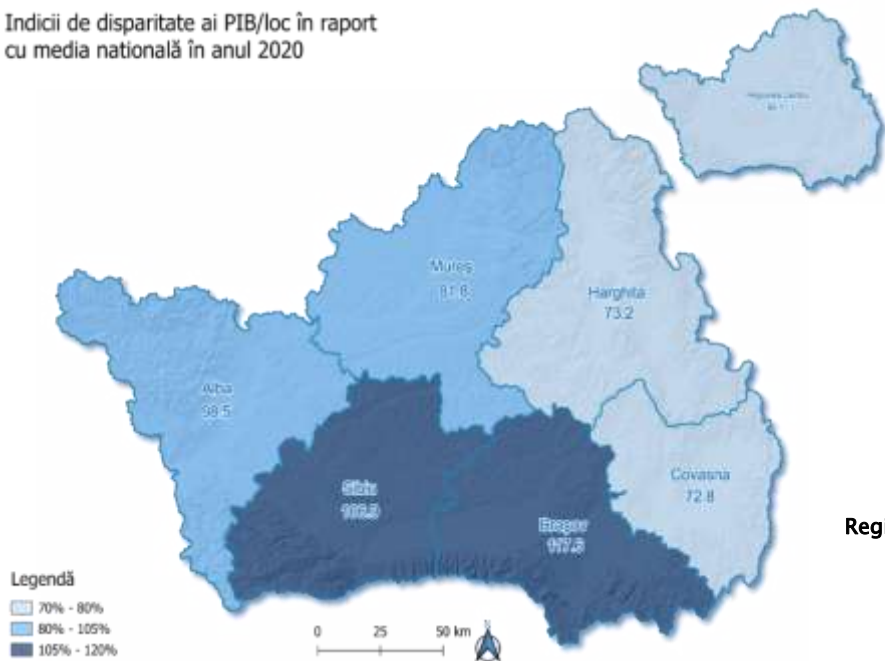
Disparități economice

1. Evoluția Produsului Intern Brut și structura Valorii Adăugate Brute
2. Dinamica antreprenorială
3. Investițiile străine directe
4. Structura economică la nivel județean
5. Polarizare economică și disparități intrajudețene (structura activităților economice, evoluția pieței muncii)
6. Comerțul exterior
7. Infrastructura regională de sprijinire a afacerilor

Polii economici la nivel județean după cifra de afaceri realizată

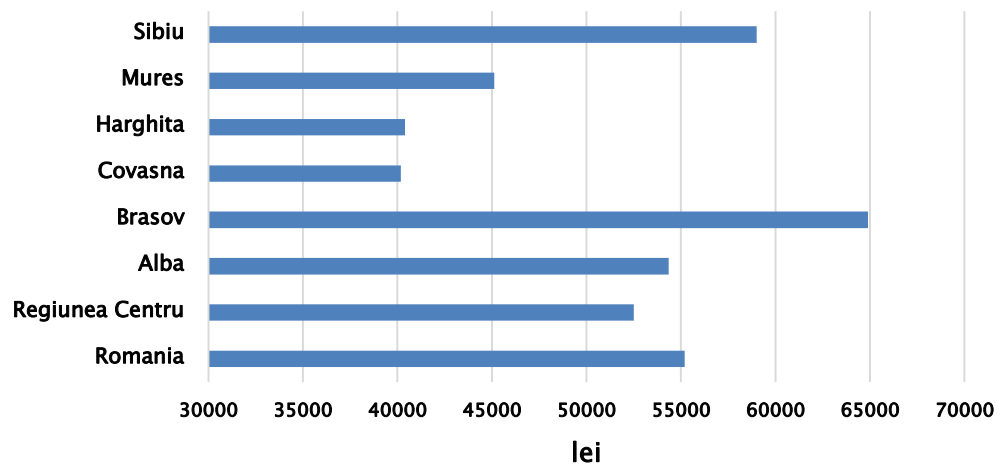

Indicii de disparitate ai PIB/loc în raport cu media națională în anul 2020

Evoluția Produsului Intern Brut și structura Valorii Adăugate Brute

PIB/loc în anul 2020 (lei preturi curente)

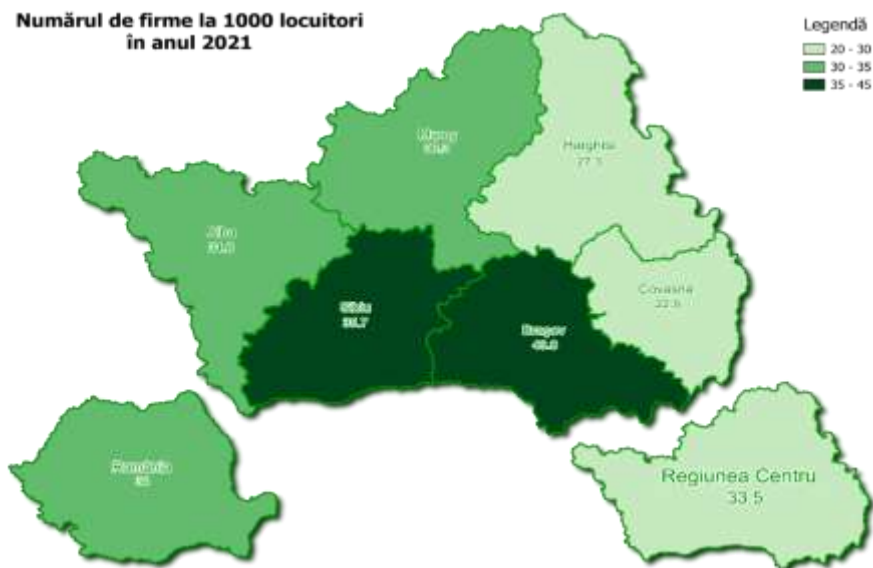
Deși s-a înregistrat o **creștere economică** susținută la nivel regional, **se mențin discrepanțele economice între județele** Regiunii Centru.

Indicii de disparitate ai PIB/locuitor arată că două dintre județele Regiunii (**Brașovul** și **Sibiul**) depășesc media regională a P.I.B./locuitor cu 10–20 puncte procentuale, județul **Alba** se situează ușor peste media regiunii, iar județele **Mureș, Covasna și Harghita** înregistrează valori ale P.I.B./locuitor cu 15–25 puncte procentuale sub media regională

Dinamica antreprenorială

Nivelul de dezvoltare antreprenorială, evidențiat prin indicatorul nr. de firme active la 1000 locuitori cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 ani, **depășește media națională**, însă înregistrează variații semnificative între județele regiunii, valorile maxime ale indicatorului întâlnindu-se în județele **Brașov și Sibiu**

Numărul de firme la 1000 locuitori
în anul 2021

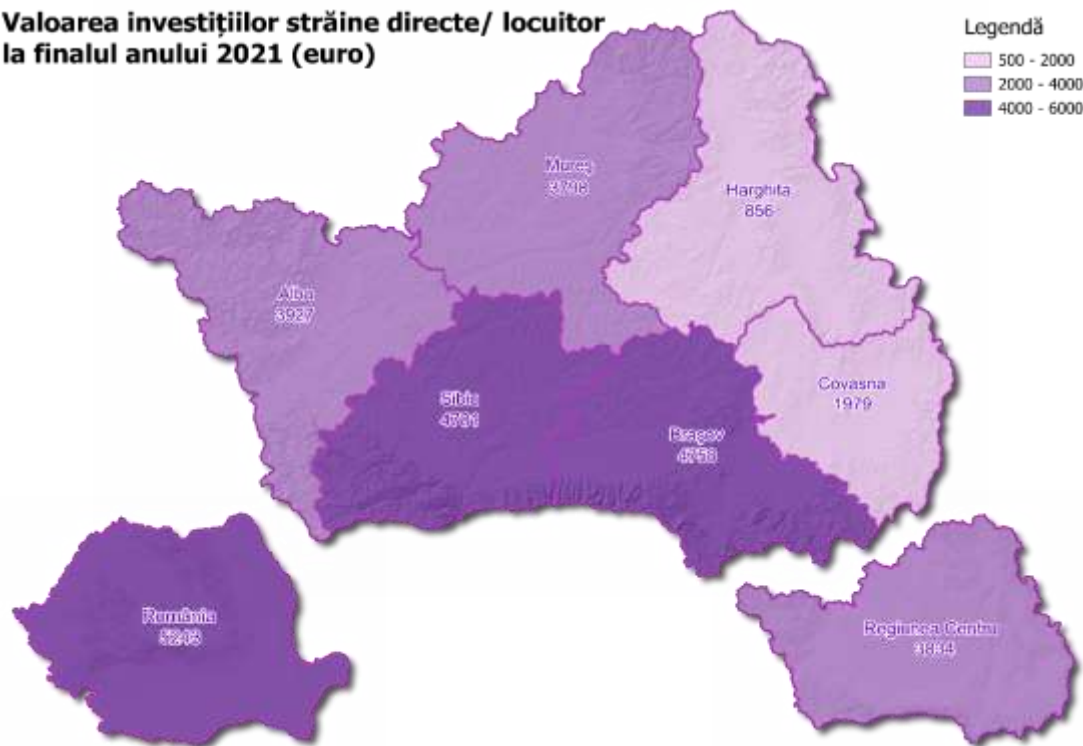

Cifra de afaceri / salariat în anul 2021 (lei)

Valoarea investițiilor străine directe/ locuitor la finalul anului 2021 (euro)

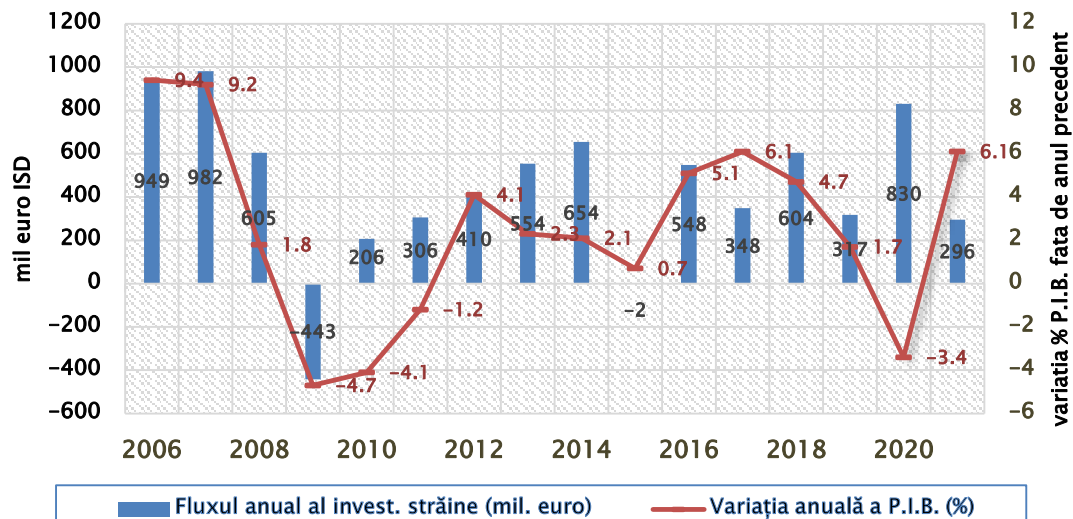
Investițiile străine directe

Regiunea Centru rămâne a doua regiune ca destinație pentru **investițiile străine**, după Regiunea București-Ilfov

Investițiile străine directe atrase în Regiunea Centru s-au îndreptat cu precădere spre județele **Brașov, Mureș, Sibiu și Alba.**

Raportat la numărul locuitorilor, **Harghita** înregistrează un volum al ISD de 5,6 ori mai redus decât județul Sibiu sau județul Brașov

Fluxul anual al investițiilor străine directe și variația anuală a P.I.B.

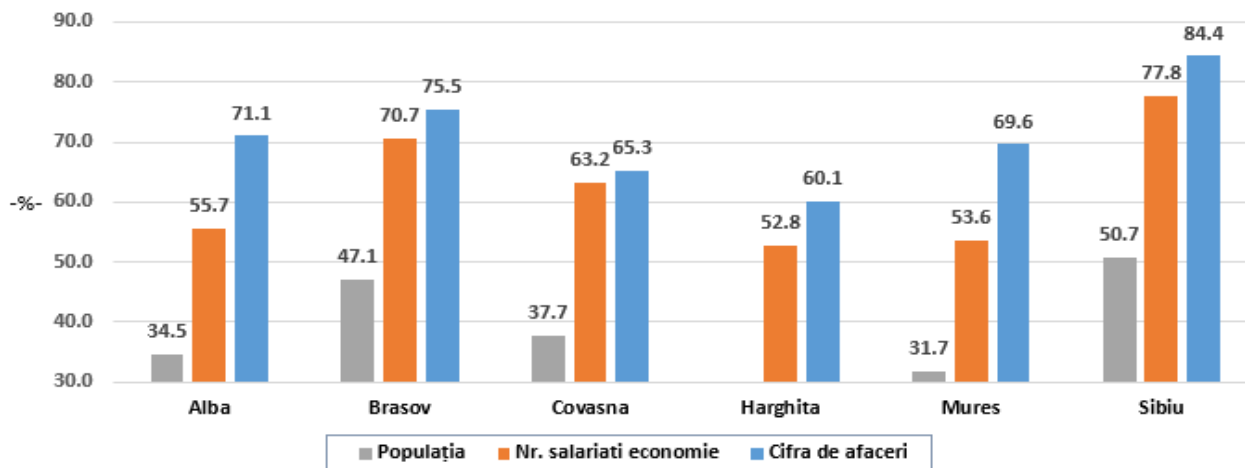

Polarizarea economică. Disparități intrajudețene

Disparitățile de ordin economic între județele regiunii sunt dublate de disparități intrajudețene, adesea chiar mai accentuate decât discrepanțele de dezvoltare economică între județe.

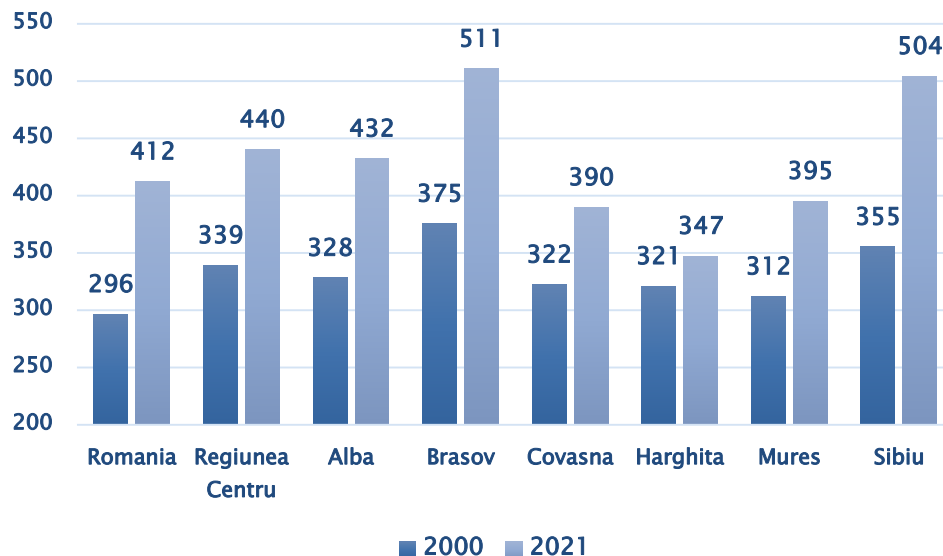
În prezent se observă o **polarizare economică foarte mare**, cifra de afaceri realizată de către firmele active din industrie, comerț și servicii, cumulată pentru primele 3 unități administrativ-teritoriale din fiecare județ depășind 60% din cifra de afaceri a județului, respectiv în toate cele 6 județe și chiar **70%**, în cazul județelor **Alba, Brașov și Sibiu**.

Ponderea cumulată a primelor 3 UAT-uri din județ după nivelul puterii economice (cifra de afaceri)

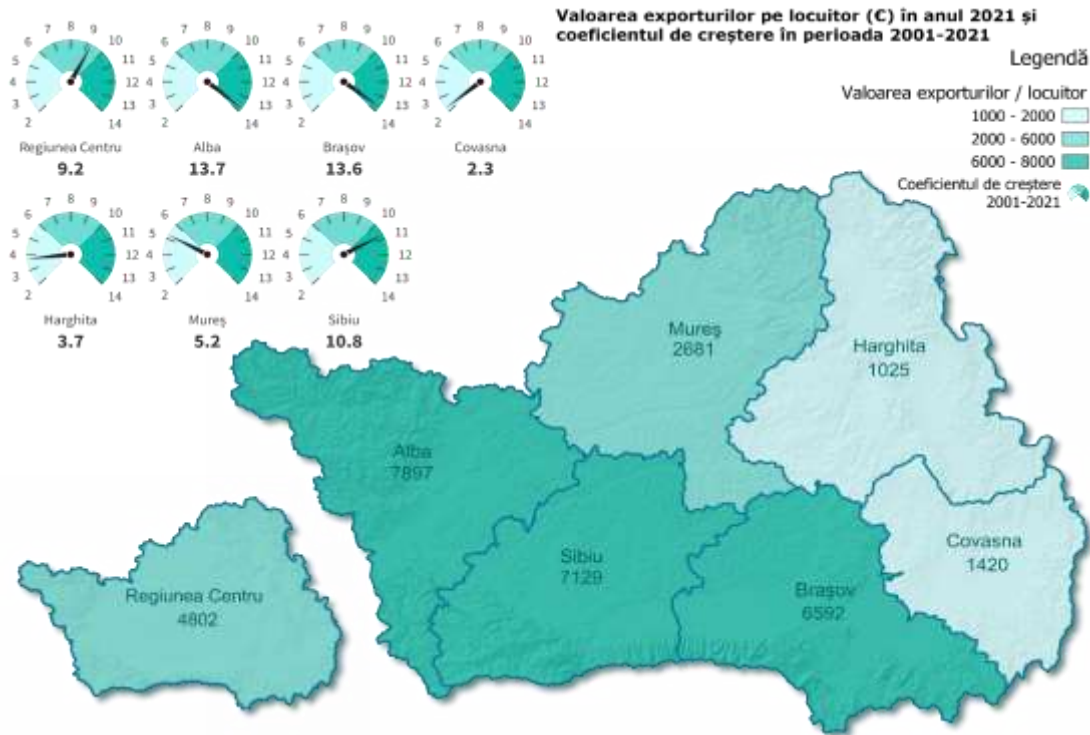
Evoluția pieței muncii

Nr. mediu de salariați la 1000 locuitori cu vârsta între 15 și 64 ani

Numărul mediu de salariați în anul 2021 la nivelul Regiunii Centru totalizează 645,3 mii persoane, dintre care 83% lucrau în sectorul productiv

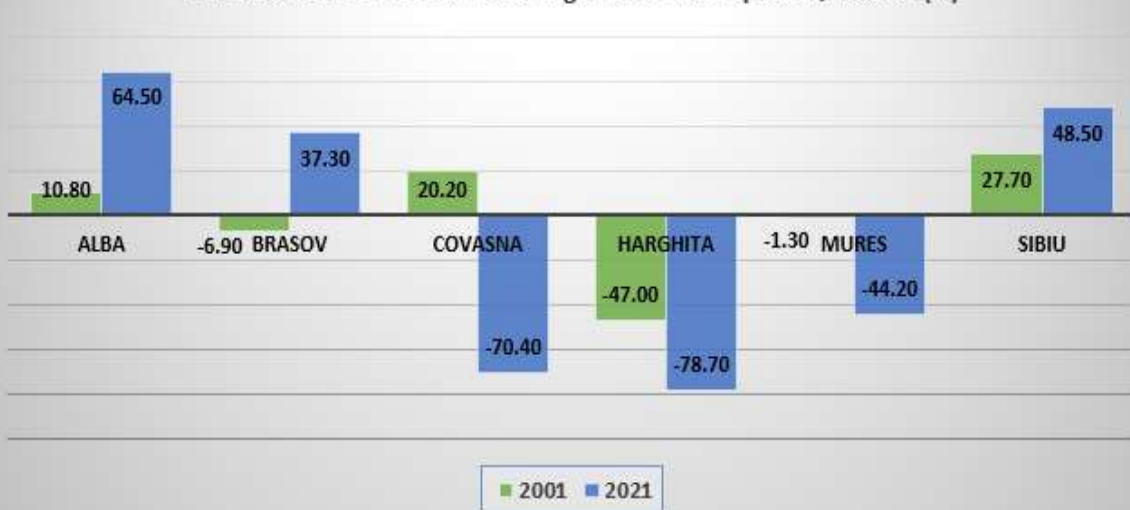
Comerțul exterior

Exporturile Regiunii Centru au crescut de **peste 8 ori** în intervalul 2001-2021.

Discrepanțele existente la începutul anilor 2000 între județele regiunii în ce privește indicatorul valoarea exporturilor/locuitor s-au accentuat de-a lungul perioadei 2001-2021, trei dintre județele regiunii (**Covasna, Harghita și Mureș**), înregistrând performanțe **sub media regională**, chiar dacă au avut o evoluție pozitivă în perioada analizată

Abaterea relativă față de media regională a ind. exporturi/locuitor (%)

Diferențe structurale la nivel județean în ce privește **exporturile**: grupa „Mașini, aparate și echipamente electrice” este grupa dominantă de mărfuri în județele Sibiu (59%), Mureș (55%) și Brașov (39%), grupa „Mijloace și materiale de transport” domină exporturile județului Alba (55%), textilele au cea mai mare pondere la nivel județean în Covasna (37%), iar mobila în Harghita (19%)

Vă mulțumim pentru atenție!

ADR CENTRU, Str. Decebal, 11, 510093, Alba Iulia, România

Tel.: 0258 – 818616 , 0258 – 815622,

Fax: 0258 – 818613

E-mail: office@adrcentru.ro

Web: www.adrcentru.ro